

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE
Új sorozat, X. évfolyam, 8 (80.) szám

Bécs, 2015 november

Szabó Zoltán

A francia útinaplóból (részletek)

Valamikor még régen Budapesten néhányan kis lélektani játékot játszottunk. A játék abban áll, hogy valaki kimond egy szót s a többiek rávágják, ami e szóról eszükbe jut. Ami ösztönszerűen és közvetlenül, gondolkodás és fontolgatás nélkül eszükbe jut. A játék tanulságos, mert árulkodó és leleplező. Valaki ekkor feldobta a szót a lámpafényben: "francia". Mi jutott eszükbe a jelenlévőknek? Volt, aki ezt mondotta: Ile de France-i alkony, volt, aki egy kedves párisi tájra emlékezett. Volt, akinek színházi előadás, másnak Verlaine s Vigny jutott

politikus dolgokról beszéltek. A művészet dolgairól beszéltek.

Hosszan és szeretettel végignéztem a Van Gogh képet s aztán ezt mondtam lassan a képtári útitársnak: Én nem csalódtam bennük. Miért is kellett volna csalódnom bennük? A Meuse-nál és a Bataille de France-ban mi esett el? Nagy hatalom, hegemonia, Európát osztó politika? Ezekhez nem fűzött érzelmi rokonszenv, hogyan is fűzhetett volna, engem, a magyart. Szeretetet a francia szellem iránt éreztem, a vers iránt, a katedrálisok iránt, a

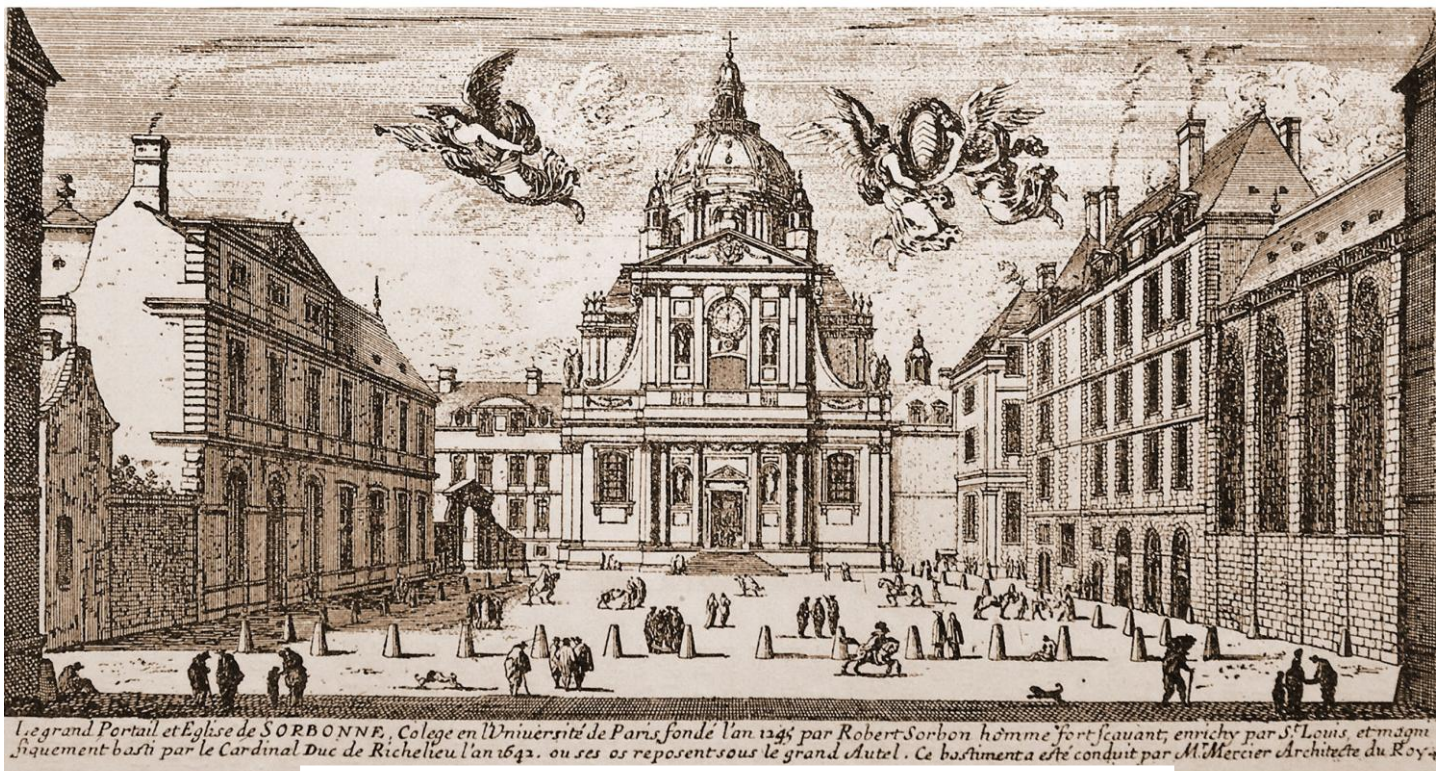
A párizsi Notre Dame katedrális homlokzata

eszébe. Valaki Baudelaire-sort idézett, más Descartes nevét mondta, egy harmadik Páris őszéről beszélt, mely "Szent Mihály útján suhan nesztelen". Minden válasz ilyesmiről beszélt. Emlékről, élményről, irodalomról, valami szépről. De nem volt senki, egyetlenegy ember sem volt a társaságban, akinek e szóról francia: ez jutott volna eszébe: "Maginot vonal", "tank", "európai hegemonia", "Harmadik Köztársaság". Nem, a válaszok nem erről beszéltek. Nem

francia fény, a latin világosság iránt, mely végigkúszik a francia tájon és széppé színezi az életet. Az csalódjon, aki a francia erőre spekulált, a francia politikára, a francia fegyverekre. Mi, úgy értem, magyarok, nemigen spekuláltunk erre soha a történelemben. Erre a csehek és románok spekuláltak. Ez az ország nem politikusaink számára volt hatalom forrása. Hanem művészeink számára volt szépség forrása. Franciaország azoknak, akik közülünk

odakinn jártak, nem parlamenti folyosó volt, ahol intrikát szőni lehet. Hanem aula volt, melyben tanulni, múzeum, melyben álmélnkodni lehet. A francia Szép nem esett el a Meuse-nél és a Somme-nál. S ez, a Szépség, mely Franciaországban termett, fegyvereknél fontosabb, erőnél hasznosabb. S reméljük, a közös Európa javáért mindennél tartósabb is. Franciaországgal szemben a magunkfajta sohasem homo politicus volt. Hanem homo aestheticus. Maradjunk most is ezek. Nem a franciák kedvéért, hanem önmagunkért. És Európáért. Azért az Európáért, melyről olasz költő, a mai Olaszország D'Annunzioja ezt írta egyszer: "Franciaország nélkül Európa nagyon

kifut, a lengyel sík s a holland szélmalom, az orosz mélabú és az olasz dallam, a német kisváros és a párizsi Egyetértés-tér, a balkáni tánc és svájci nyugalom, a búsképű jó spanyol lovag, Kreml és Sans-Souci, Forum és Escorial mind te vagy Európa, s mindegyik nélkül csonka lennél. Egy nyelvvél kevesebb, -- s te termő Babel, szegényebb lennél: kevésbé Európa lennél. Most kissé szomorú vagy Európa, de fiaid a nyugtalanság esztendőiben rá fognak jönni arra, hogy egy ország vagy, ha ők több haza fia is. Egységedben lelnéd meg erődöt, de változatosság őrzi értékedet. Német véglet és francia arány, orosz végtelenség és olasz lendület mind kell, hogy megmaradhass a világ

A Sorbonne egyetem Párizsban

egyedül lenne".

Európa -- gondoltam később a Matterhorn gőgös csúcsa alatt -- kedves, vén Európa, milyen színes vagy! Mennyi gazdagság völgyeiben és mennyi nyelv városaidban! Mennyi életforma tájaidon és hányféle szellem betűid edényeiben. Kopott és csiszolt táj, cizellált félsziget Ázsia peremén, mint Görögország volt Európa peremén. Változatosság -- az a lényeged. Gyönyörű szó, majdnem egyértelmű a gazdagsággal és a kultúrával. Germán és szláv, olasz és francia, mindez kell, hogy Európa valóban Európa legyen. Én mondom ezt, a jövevény magyar. A norvég halász, ki a fjordból

mesterének. Mi magyarok, mi tudjuk ezt, tudhatjuk értékét annak, amit védtünk százötven évig. Aki kívülről reád támadt, az előtt mi voltunk keleten a gát. Az egi vár védte Sziléziát és védte Itáliát, védte Bécset és védte Carcassone-t. Egy vén szultán nevezte "rozzant juhakolnak". S Eger még áll, de hol van Szolimán? Mi tudjuk jól, hogy mit szerettünk benned. Azt éppen, hogy ily nemes és drága mozaik vagy, melynek minden köve, minden népe érték. S a francia nem a legkisebb éppen. (...)

(Nyugat, 1940. december, 12. szám)

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság decemberi rendezvényére

ÁDVENT A KÖNYVTÁRBAN

Meghívottunk:

Juhász Réka

a Bécsi Magyar Evangélikus Gyülekezet lelkésze

Az est zenei szervezését Univ. Prof. Joó Imola vállalta

Közreműködnek:

Henter Nikol, fuvola

és

Vucinac-Fenyvesi Andrea, gordonka

2015. december 6.-án, vasárnap, d.u. 17:30 órakor
A rendezvény helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Juhász Réka 1984-ben született és a dunántúli Héregen nőtt fel, ott is kapta az indítást a lelkészi szolgálatra. Pápán teológiát, Budapesten pedig történelmet tanult. Egy idő után a németországi Protestáns Egyház (EKD) támogatásával erlangeni ösztöndíjat kapott. Ez a Nürnberg melletti egyetemi város a lutheri teológia egyik fellegrának tekinthető, ahol a hazai evangélikusság körében fogalomnak számító Martin-Luther-Bund is működik. E diaszpóraszervezet kollégiumában Juhász Réka egy szíriai keresztyén fiatalember személyében ismerte meg leendő férjét, akit aztán további feladatai Bécsbe szelítettek.

A lelkésznő előbb egy itteni református (HB) gyülekezetben kapott beosztást, majd az osztrák egyházvezetés – a magyar gyülekezet egyetértésével – a bécsi magyar evangélikus AB gyülekezetbe küldte ki szolgálatra. Beiktatására Bécsben, 2015. szeptember 27.-én került sor.

(*Evangélikus Élet*, 2015. október)

.....

Örkény István

NAGY KARÁCSONYI AJÁNDÉKVÁSÁR CSAK MINÁLUNK! SEHOL MÁSUTT!

ÓRA- ÉS ÉKSZEROSZTÁLYUNK ÚJDONSÁGAI:

Vízhatlan karóra
Gőzben, vízben, még 500 méteres tengerszéllyel is kifogástalanul működik.
Pontos, elegáns, megbízható!
Lepje meg vele vízbe fulladt kedveseit!

18 köves fordítva járó óra
Újdonság! Nemcsak a mutatók járnak fordított irányba, hanem a számlap számozása is fordított. (XII, XI, X és í.t.) Ezáltal az óra nemcsak visszafelé mutatja az időt, hanem tulajdonosa óránként egyóránnyal fiatalodik is!

Ugyanaz, ébresztő szerkezettel (Vekker)
Szintén fordítva jár. Ha az ébresztést, példának okáért, reggel hatra állítjuk be, az óra tegnap reggel csöng.

HASZNÁLT CIKKEK ÚJJÁ VARÁZSOLVA

Mai ajánlatunk:
Újra lehűtött tavalyi hó
Egyszer már megevett csokoládé (mogyorós)

Olcsó!	Mutatós!	Ízletes!
--------	----------	----------

HÁZIÁLLATOK, DÍSZHALAK, ÉNEKESMADARAK

Hogy a kutyatartás tetemes költségei k. vevőinket ne terheljék, jókedélyű, igénytelen, gazdájukhoz híven ragaszkodó legyeket hoztunk forgalomba. A nálunk vásárolt legyek a legmodernebb módszerekkel vannak idomítva. Még csak három hónaposak, de saját nevüket már tudják, gazdájukét pedig néhány hét alatt megtanulják. Otthonuk néma csöndjét vidám lárma veri föl, ha például elbújunk, miközben a légy, nevünket fennhangon kiabálva, ide-oda röpdös. Akinek legye van nincs egyedül!

JÁTÉKOSZTÁLY

Bűvészfelszerelés
Egész estét betöltő bűvészmutatványok! Négy komplett készlet! Használatuk némi gyakorlattal könnyen elsajátítható.

1. Az eltüntetett nyúl

A bűvészek által kedvelt fehér színű házinyúl, melynek mindkét példánya (az egyik látható, a másik nem látható állapotban) közös ketrecben kerül forgalomba.

2. Indiai fakirágy

Kényelmes, neobarokk stílusú fekhely, mely azonban rugózás helyett hosszú szögekkel van kiverve. Ezek lefekvéskor a bűvész testébe fűródnek. (Meg kell szokni.)

3. Kardnyelő készlet

Ehető kardok, többféle, cserélhető markolattal, kétféle ízben. (Csokoládé, eper.)

4. A kettéfűrészelt hölgy

Biztos sikert jelentő világszám! A flitteres trikóban öltöztetett női szereplőt két darabban hozzuk forgalomba, úgyhogy a bűvésznek, minden különös kezűgyesség nélkül csak mímelnie kell a fűrészelést.

A TEMETKEZÉSI OSZTÁLY szenzációja:

Hamvveder, többszöri használatra

Fekete műanyag tartály, az elhunyt ezüst monogramjával díszítve, mely a sőtartóhoz hasonlóan ki van luggatva, azzal a különbséggel, hogy a lukak nem fönt, hanem lent találhatóak. Ezáltal a hamu rövidesen kipotyog, ami kettős előnnyel jár:

1. Az urna (monogramcserével) újra fölhasználható
2. Az élve maradottak könnyen megszabadulhatnak a gyásztól, az önvádtól, és más nem kellemes lelkiállapotoktól.

Özvegyek! Árvák! Leendő halottak!
szerezzék be előre urnájukat!

KÖNYV- ÉS LEMEZOSZTÁLYUNK várja önt!

Nem kell többé olvasni!

Fáradtság, szemrontás nélkül művelődhetünk, amióta sikerült a világirodalom remekeit végbélkúp-formába önteni.

Proust, Kafka, Joyce és más nehezen emészthető írók a bélcsatornából húsz perc alatt fölszívódnak. Magyar találmány!

Balzac összes művei

Tiszta kakaóvajból, hat kúpot tartalmazó ízléses ajándékdobozban!
Csak minálunk! Sehol másutt!

.....

Krúdy Gyula

Karácsony este

1.

Valamikor nem volt szokás elolvasni, de még csak meg sem írni az ilyen címzésű irodalmi műveket: boldog, gazdag Magyarországon legfeljebb az árvák és özvegyek voltak kedvelői a megható olvasmányoknak. Ám fordult egy nagyot a világ, karácsony estéjén több a könnyes szem Magyarországon, mint a boldog mosolygású arc, ugyanezért az író sem mehet el közönyös, hideg szívvel a karácsony romantikája mellett, még ha tolla mellett leskelődik is az unalom szörnyű veszedelme. Nem lehet e napon az olvasónak másról írni, mint a karácsonyfa lángjáról.

2.

Fehér vagy fekete karácsony köszönt ránk ez évben?

Régezte ez igen fontos körülmény volt az ünnepi hangulatban, mert az emberek mégiscsak jobban szerettek fehér országutakon szánkázni messzi kis falvak világos ablakai felé, ropogós estéből havas vállal megérkezni a karácsonyi meleg szobába, télies eledelokkal vidítani átfázott belsőségüket, a házaló betlehemesek szakállán igazi hó fehérlését obszerválni, mély hóban bandukolni az istállólámpás után az éjféli misére, mint ködből, sárból, nedvességből érkezetten járulni a szentté vállott fenyőfához. Ez évben azonban hiába jósol a százesztendős jövendőmondó, sőt Herschel is nagy havazást a hónap végére, mindnyájuknak fekete karácsonya van már esztendők óta. Ha fölemelné valaki a házfedelet Magyarországon ez estén, annyi elgondolkozott, elmélázott, búban önfeledkezett arcot láthatna, hogy tán kételkedne abban, hogy a legpirosabb napot mutatja a kalendárium: tévedett István bácsi, tévedett az Obsitos, midőn naptárában e napra hirdette az öröm ünnepét.

3.

A mák és dió napja, mondja, a régi szakácskönyv, amelyből néha a nagyapám módjára ebédelni és vacsorázni is szoktam, hogy hosszú életkort élhessek a földön, mint általában a régebbi magyarok. A máktörő koloncnak vendég-hívogató hangja volt, és minden házból kihallatszott döngése. A dió olyan jóízűen roppant, mintha a bánatot törtük volna össze darabidőre. Az asszonyhang, amely a zúzmarás ablakú konyhában kommandírozott, a legkeményebb férfit is meglágyította. A pajkos gyerek szorongva ült a suton, a komondor alázatosan ólálkodott az ünnepi illatokra, a pincében a hordó igyekezett megtisztulni szennyeitől, mert ő is tudta, hogy e napon vérét veszik, a gyalogösvényen a postás csodálatos levelekkel közelgett, nyelves szomszédasszony békét kötött, és szakértelemmel jött a fazékfedelek fölemelkedéséhez, a sütők átvizsgálásához, a patkók megköstöléséhez.

Nem volt olyan ház Magyarországon, ahol a diós és mákos sütemények nem sikerültek volna e napon. Vajon termett-e elég mák, elegendő dió ez évben hazánkban, hogy mindenkinek patkó jusson az asztalára? A régi könyv azt mondja, hogy e sütemények nélkül nem érvényes a karácsonyi ünnep. Tán még a másvilági bíróság is valamiképpen felelősségre vonja az ünneprontót. Vajon mivel fog védekezni a magyar, aki a karácsonyi kalácsot elmulasztotta?

4.

A szeretet ünnepe, mondjuk mi, akik itt maradtunk egy olyan korszakból, amikor ismertek az emberek mindenféle elavult fogalmakat, megbocsátást, barátságot, gyengédséget, tiszteletet, szeretetet és egész lexikonát a szentimentális érzéseknek, amelyekről utóbb kitűnt, hogy mind csak arra valók, hogy az ember létét, boldogulását gyengítsék. Mintha csak a gazdagok engedhetnék meg maguknak a szeretet luxusát, mutatja a világ képe, mert hiszen napjainkban egyedül nekik van módjukban szeretetünket kézzelfoghatóan is bizonyítani. Ajándékot venni, ajándékot adni, mosolyt aratni, könnyet letörölni, gyermekkacajt élvezni, bús asszonyt felvidítani, elesett embert talpra állítani, jónak lehetni a tegnapi ellenséghez, kézadással fizetni az álnokságért, szegénységet enyhíteni, a homlok mély redőit elsimogatni, vad, keserű szívbe emberséget oltani, szilaj szemét a gyűlöletnek enyhíteni, bujdosó nyomornak halk, észrevétlen léptekkel utánamenni, a magányosan sírdogálókat gyengéden felkeresni, rongyos gyermeket átkarolni, a híd karfája fölött merengő asszonyféléhez szívesen szólani, megfogni az elkeseredett kezét, megállítani a bűn felé tántorgó lépést, fölemelni a fejét annak, aki lehajtott fővel keresi a legmagasabb ágat, amelyre felköthetné magát -- ez volna a gazdagok dolga a világon. -- Nem, ez a dolog a szegényeké, akiknek maguknak sincs semmijük.

(1922)

Gyermekek oldala - Gyermekek oldala - Gyermekek oldala.

Devecseri László Angyal-manó

Volt egy angyal: picike,
teste, szárnya: kicsike.
Mi lehetett a neve?
Azt nem tudja senkise'!

Angyal-manó: így becézték,
még a szélről is megvédték;
de hiába cseperedett,
egy cseppet sem növekedett.

Az angyalnak mi a dolga?
A mi manónk azt gondolta:
karácsonykor örömszerző
feladata a legelső.

Jó gondolta, jól sejtette,
közeledett a szenteste.
Minden angyal messze szállott,
szebbé tették a világot.

– Viszek én is boldogságot,
örömosztó vidámságot!
Angyal-manó így tűnődött,
míg víg kedvvel készülődött.

Röppent erre, röppent arra,
nézett balra, nézett jobbra:
karácsonyfák tündököltek,
mit angyalok díszítettek.

Majdnem el is szomorodott,
ám valamit megpillantott:
faluszéli öreg házban
apró fenyő állt magában.

Odarepült, be is nézett,
sírást hallott, nem beszédet.
Kisgyermekek sírdogáltak,
hisz örömet nem találtak...

A szobában fa álldogál:
üde zöld, mely mégis kopár,
szomorúan, dísztelenül,
szegénységtől meztelenül...

– A kulcslyukon besurranok,
szerencse, hogy picit vagyok!
Amit mondott, meg is tette,
a szeretet röpítette.

Angyal-varázs, angyal-pálca,
angyal-csoda szállt a fára:
lett belőle karácsonyfa,
feldíszített karácsonyfa...

A fa alatt sok-sok játék,
örömhözó szép ajándék!
Énekszó szállt fel az égbe,
fel a havas messzeségbe.

Angyal-manó fűgén surrant,
ajtó résén el is illant...
Szíve megtelt boldogsággal,
örömszerző vidámsággal.

Magában meg gondolkodott:
– Milyen jó, hogy kicsi vagyok,
ügyesebb is, mint a nagyok!

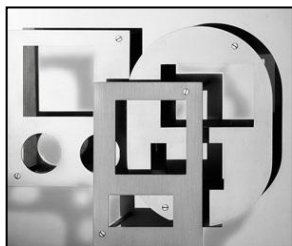
Figyelő Figyelő Figyelő Figyelő

ELŐZETES

A Bécsi Posta következő száma 2016. januárjában jelenik meg. Minden kedves olvasónknak, barátunknak békés, áldásos Karácsonyt és Boldog Új Esztendőt kívánunk!

KIÁLLÍTÁS

Hueréka! Schöffer

Először és utoljára látható Magyarországon egyben az a rendkívüli gyűjtemény, amelyet a kinetikus fényszobraitól ismertté vált Nicolas Schöffer egykori műtermében tárolt munkáiból rendez Budapesten a **Műcsarnok**, a művész özvegye közreműködésével. A magyar származású, de Franciaországban alkotó Nicolas Schöffer egyfajta „futurisztikus-retro” hangulatot árasztó munkáiból október végén nyílt retrospektív kiállítás, mely 2016 január 31.-ig tekinthető meg.

Birkás Ákos: Das Ganze und der Rest (Az egész és a maradék)

A bécsi **Galerie Knoll** (Gumpendorfer Straße 18.) termeiben nyílt meg a Birkás Ákos budapesti festőművész legújabb műveit bemutató kiállítás. Az új festmény-sorozatára jellemző, hogy a vásznon az absztrakt és a figuratív ábrázolásmód egymással keveredik, miközben az alakos elemek mind inkább a képek szélére "szorulnak". A kiállítás 2016 jan. 16.-án zár. (nyitva keddtől péntekig: 13-19h., szombaton: 13-17h).

ELŐADÁS

"A rendi nemzetekből modern nemzetek Erdélyben" - Dr. Pál Judit történész (Babeş-Bolyai Egyetem, Kolozsvár) tudományos előadása a bécsi **Collegium Hungaricum**ban (Hollandstraße 4), december 15.-én, kedden, 19 órakor.

ZENE, SZÍNHÁZ

Művészetek Palotája, Budapest:

Csajkovszkij: A diótörő (vezényel: Kocsis Zoltán) - decemberi előadások: 23., 27. (11 és 18 órakor)

Haydn: A teremtés (oratórium) (vezényel: Vásári Tamás), december 18. (19:30 órakor)

Haydn: A teremtés (oratórium) (vezényel: Fischer Ádám), előadások: január 1. (16 és 19 órakor)

Burgtheater, Bécs:

Molière: Der eingebildete Kranke (A képzelt beteg) - decemberi előadások: 5., 6., 08., 19., 21., 31.

Absender: P.b.b.
Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung der Gesellschaft: Creditanstalt Bankverein,
A-1011 Wien, Schottengasse 6. BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600 IBAN: AT58110000207578600 SWIFT (BIC): BKAUATWW